

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11781-12-13 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט הבכיר ירון בשן
תובע	פלוני ע"י ב"כ עו"ד נועם דבוש
	נגד
נתבעת	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ ע"י ב"כ עו"ד גיל מנצור

פסק דין

1. זוהי תביעה לפי [חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים](#), תשל"ה – 1975 (להלן: חוק פלת"ד). הצדדים חלוקים רק באומדן הנזק. ביום 1.4.13 נהג התובע בקטנוע שביטחה הנתבעת. מאחוריו ישבה חברתו. הם עמדו ברמזור אדום והתובע הניח את רגלו השמאלית על המדרכה כדי לשמור על שיווי משקל. כשהחל בנסיעה נתפסה רגלו בין האופנוע לבין המדרכה. התובע הגיש תביעה לתגמולי נכות בעבודה למוסד לביטוח הלאומי אך תביעתו נדחתה כשנקבע שלא מדובר בתאונת עבודה.

נכות התובע

2. בבית החולים נמצא שבר בזיז הקדמי של קלקנאוס בעקב שמאל. התובע גובס ושחרר לביתו למנוחה. ד"ר רונן קרפ, כמומחה מטעם בית-המשפט בתחום האורתופדיה, בדק את התובע ביום 8.7.14, כשנה ושלושה חודשים אחרי התאונה. בבדיקתו מצא רגישות והגבלת תנועה והוא קבע שלתובע נותרה נכות בשיעור 10% עקב שבר תוך מפרקי. הוא הדגיש כי מדובר במפרק רוחבי והשבר בו גורם לכאבים ולהגבלה בתנועה. עוד הוא קבע שיתכן שיהיה מקום לעריכת ניתוח לכריתת החלק השבור. המומחה קבע כי התובע סבל מנכויות זמניות כדלקמן: 100% נכות מיום 1.4.13 ועד ליום 15.5.13, 30% נכות מיום 16.5.13 ועד ליום 15.7.13, 15% נכות מיום 16.7.13 ועד ליום 15.9.13.

3. הצדדים נחלקו בהערכת משמעות הכאבים שמהם סובל התובע, לטענתו, ובשאלת רציפות הטיפול בו. התובע טוען שהוא סובל מכאבים וכי הוא מקבל טיפול רציף מאז התאונה. הוא המציא מסמכים רפואיים עדכניים שנשמטו בתחילה בזמן שהגיש את ראיותיו לראשונה. הנתבעת טוענת כי התובע לא מטופל כעת וכי אין ספק שהוא לא סובל מכאבים. לגוף הענין נציין, שהשבר של התובע לא התאחה עד ליום כתיבת חוות הדעת לפחות. מכאן, שלתלונותיו על כאבים יש לכאורה הצדקה אובייקטיבית. איש מהצדדים לא ביקש לחקור את המומחה. ככל שיש להם השגות על חוות-הדעת

הן לא הוצגו למומחה לא זכו להתייחסותו וממילא לא ניתנו בידי בית-המשפט כלים נחוצים לבחון את צדקת חוות-הדעת. לבית-המשפט אין כלים משל עצמו לבחון "חומר גלם" רפואי ולהעריך בעצמו את מצבו רפואי של תובע. בדיוק לשם כך הוא נעזר במומחה. מקום שבו לא עורערה חוות-דעת המומחה, אין סיבה לבית-המשפט לסטות ממנה ונזקי התובע יוערכו לאורה.

הפסדי התובע בראשי הנזק השונים

4. עד ליוני 2006 עבד התובע כשכיר בתור מנהל משמרת במסעדות. ביוני 2006 הוא פתח מסעדה שאותה ניהל בתחילה כעוסק מורשה אך ביוני 2013 התאגדה המסעדה כחברה בע"מ. התובע עבר להיות עובד בחברה ומשך ממנה את שכרו. את עבודתו במסעדה תיאר התובע כעבודה פיזית שנמשכת 12-14 שעות בכל יום, לפעמים גם מחוץ לשעות הפעילות של המסעדה. התובע המציא תיעוד רב בדבר הכנסתו לפני ואחרי התאונה. התובע טוען להכנסה ממוצעת של 16,016₪ בשנת 2012 לאור דו"ח שומה שהוגש לשנה זו. לאחר שאוגדה המסעדה כחברה בע"מ, שכרו של התובע שולם מדי חודש בסך 10,300₪. התובע טוען שאמנם המסעדה הגדילה את רווחיה ולכן התאגדה כחברה בע"מ אך מנגד, הוצאות החברה עלו בשל הצורך בהעסקת עובדים נוספים שיבצעו עבודות שקודם לכן ביצע התובע בעצמו. התובע תמך טענה זו בדו"חות רווח והפסד שנתיים ובדו"חות שומה.

5. הנתבעת טוענת שהתובע מתבסס על דו"חות רואה חשבון שלא הוגשו באמצעות מי שערך אותם. משלא זימן התובע את רואה החשבון הדו"חות כלל לא קבילים. הנתבעת טוענת שטענת התובע בדבר הצורך בשכירת כוח אדם נוסף עלתה לראשונה רק בחקירתו הנגדית. לטענת הנתבעת, הוכח ששכרו של התובע לא עלה על כ- 10,000₪ ברוטו לחודש עוד קודם לתאונה (כ- 8,755₪ נטו). שכרו לאחר התאונה קרוב מאוד לשכרו מהתקופה הקודמת לתאונה. בדו"ח השומה של שנת 2012, שנערך בשנת 2013, קפץ שכרו של התובע לסך 16,000₪ בערך ואין אלא לתמוה על כך בהיותו מי שקובע מה יהיה שכרו. בניגוד מוחלט, התובע אישר בחקירתו שעד לשנת 2010 הרוויח 6,000₪ - 7,000₪, בשנת 2011 הרוויח כ- 10,000₪ ברוטו בחצי השנה הראשונה של שנת 2013 היה שכרו כ- 10,000₪. למעשה, למרות שהתובע מתעלם מהכנסותיו בשנת התאונה, ממוצע שכרו החודשי של התובע בחודשים בהם הוא כן עבד בשנה זו, היה, אף הוא, 10,000₪ ברוטו לכל היותר.

6. ביום 19.3.15 ניתן צו להגשת ראיות בכתב. נקבע שם, בין השאר, כי התנגדויות יש להעלות בכתב תוך 7 ימים מקבלת הראיות והן יתבררו בקדם-משפט שנקבע. מטרת ההחלטה היתה לאפשר לצדדים להעריך מראש לישיבת ההוכחות, לזמן את העדים הנחוצים להגשת מסמכים שונים, ולהמנע מזימון עדים מיותרים. הנתבעת לא התנגדה לראיות שהגיש התובע. לאחר שהוגשו ראיות התובע, הנתבעת ביקשה שיוסיף ויגיש דו"חות שונים וביום 15.11.15 הוא הגיש אותם. הנתבעת לא יכולה להתנגד לראיה שהוגשה **לבקשתה**. בדיון שהתקיים ביום 6.12.15 הודיעו שני הצדדים על הסכמתם שהחומר שצורף ייראה כחלק בלתי נפרד מהראיות של התובע. איש לא ביקש לחקור את עורך המסמכים וממילא הם הוגשו כפי שהוגשו ללא התנגדות. העלאה מאוחרת מדי של התנגדויות, כשמה כן היא ודומה היא לניסיון לסגור את דלת האירווי לאחר שהסוסים שהיו בה כבר פסעו לאיטם לדרכם.

7. על כך אוסיף, שהדו"חות נערכו לשם הגשתם לרשויות המדינה מטעם התובע או מטעם חברה שבשליטתו. התובע והחברה מחוייבים בגינם במס ועלולים לשאת באחריות פלילית בגין האמור בהם. במובן ידוע אלה מסמכים "של" התובע עצמו – רואה החשבון שהכין את הדוחות לא פעל כמומחה, אלא כשלוח – התובע אינו זקוק לרואה החשבון כדי להגישם כראיה (בדיוק כפי שהיה יכול להגיש בעצמו כתב טענות שהגיש בבית-משפט ונכתב ואף נחתם על ידי שלוחו שהוא עו"ד)

8. בסיכומי תשובתו זקף התובע לגנות הנתבעת את העובדה שלא חשפה את דוחות החקירה שנערכו עבורה. לשיטתו, יש להסיק מכך שהמידע האצור בהם היה משרת דווקא את האינטרס שלו. עיון בפרוטוקול יום 6.7.15 מלמד שהנתבעת ויתרה על הגשת תצהיר חוקר תוך שציינה שיתכן שתבקש להעיד את החוקר במסגרת עדות הזמה לאחר שמיעת עדי התביעה. בפועל היא לא ביקשה להעיד את החוקר ולא נראה שהיו בידיה ראיות כלשהן היכולות להפריך במפגיע את עדויות עדי התביעה.

9. התובע נחקר על הנתונים שפורטו בדו"חות הכספיים. הוא אינו רו"ח אך הצליח להסביר את הנתונים היטב. הוא הסביר שהמסעדה נפתחה כשלוש שנים לפני התאונה. העסק צבר תאוצה עם הזמן ומחזור עסקיו עלה בהתמדה עד שנוצרה הצדקה כלכלית להתאגדותו כחברה בע"מ. גם הנתבעת מסכימה שבשנת 2012 היה ממוצע שכרו החודשי של התובע כ- 16,000₪ וגם התובע מסכים שבשנים אחרות היה ממוצע שכרו כ- 10,000₪. התובע הסביר שהוא החליט כמה שכר למשוך מהחברה לפי עצת רו"ח. לצד השינוי בהכנסות החברה, חל גם שינוי בהוצאותיה. לפני התאונה תפקד העסק בעזרת 5-6 אנשים ואילו לאחר התאונה, תפקד העסק בעזרת 8-9 אנשים. בתחילה, נעזר התובע בבת זוגו ובאביו לשם ניהול העסק. כמו כן, הוא העסיק חברה של בת זוגו. מספר העובדים עלה בהדרגה לאחר מכן. התובע אף נקב בשמות העובדים (אם כי הצביע על התחלופה הגדולה של העובדים בענף המסעדנות). הוא הסביר שבלי השגחתו, חומרי הגלם מנוצלים באופן יעיל פחות.

10. לא מצאתי סיבה לפקפק בנתונים עצמם. עולה מהם מידה גדולה של תנודתיות בהכנסות התובע, אך שוכנעתי שהיא אמיתית ואינה נובעת ממניפולציות שנודעו להאדיר את נזקי התובע. התובע החזיק מסעדה עממית קטנה. סביר שהיא יצרה בתחילה הכנסות צנועות וסביר שהן גדלו בהדרגה ולכן היא שרדה כלכלית וגם היה טעם לאגדה כחברה בע"מ. על פוטנציאל ההשתכרות של התובע ניתן ללמוד מהכנסה שהצליח להפיק בפועל לפני התאונה, בשנת 2012 הכנסתו הממוצעת היתה כ- 16,000₪. ברור שלעתים היתה הכנסתו נמוכה יותר.

הפסד השתכרות לעבר

11. לתובע נקבעו נכויות זמניות כשלושה וחצי החודשים הראשונים אחרי התאונה. התובע טוען שהוא נעדר בפועל מעבודתו במשך כ- 3 חודשים, למעט גיחות קצרות, החל מהשבוע השני לפציעתו. את מקומו החליפו בת זוגו ואביו אבל מדי פעם, היה עליו להגיע לעסק בעצמו. לטענתו, הוא הפסיד בזמן זה 48,048₪. מיולי 2013 ועד מאי 2016, הפסיד התובע לטענתו כ- 8,755₪ בחודש. למרות זאת, ביקש פיצוי בסך 62,785₪ בלבד, המבוסס על מכפלות אחוזי הנכות שקבע המומחה בבסיס שכרו.

הנתבעת טוענת שהפסדי עבר יש להוכיח בראיות של ממש. גם לפי הערכות ד"ר קרפ, היה התובע בתקופת אי כושר מלאה רק כחודש וחצי. אחר-כך, אמור היה לשוב לעבודה. למעשה, התובע אכן שב לעבודתו אפילו על פי עדותו. כבר כשבועיים לאחר הפגיעה הוא שב לנהל את העסק ושכרו בפועל, לא נפגע. הוא היה כ- 10,000 ₪ ברוטו לפני התאונה וכ- 10,000 ₪ ברוטו אחריה. גם ירידה במחזור העסקי בתקופה זו לא נרשמה. הנתבעת טוענת שללא הוכחת הפסד הכנסה התובע לא זכאי לפיצוי כלשהו.

12. בהערכת הפסדי התובע יש לשקלל את ה"דואליות" של בסיס הכנסותיו. הוא "בעל-עסק", וחלק מהכנסתו הוא פרי שנושאת "השקעה" קודמת שלו בעסק (היכול להניב פירות בלי קשר ליכולתו של התובע לממש את כושר עבודתו). לצד זה, הוא גם עובד בעסק – וככל הנראה, הוא העובד החשוב ביותר בעסק. להעדרו מהעבודה השפעה מזיקה על מכלול פעילות העסק ורווחיותו. להעדרות התובע מהעסק – אפילו "הוחלף" על ידי שכיר כלשהו – יש השפעה מזיקה על העסק ועל ההכנסות שיכול התובע להפיק ממנו. השפעה מזיקה זו אפשרית אפילו אין לה ביטוי גלוי בירידת הכנסות בפועל (למשל, כאשר העסק אינו מתפקד כשורה ולקוחות שאינם מרוצים ימנעו **בעתיד** מלשוב אליו). לא מצאתי דרך מדוייקת לכמת הפסד זה, ואין מנוס מאומדנו הגלובאלי, בשים לב למשך והיקף מגבלות התובע וההכנסות שמשך מהעסק לפני שנפצע. בגין הפסדי הכנסה בעבר נפסק לתובע פיצוי בסך **50,000 ₪** (סכום הכולל בתוכו גם פיצוי בגין אובדן זכויות סוציאליות וזכויות פנסיה).

הפסדי כושר השתכרות לעתיד

13. התובע מחשב את הפסדיו בעתיד לפי שילוש השכר בממוצע במשך בסך 27,294 ₪. התובע, אדם צעיר וחרוץ, בן 31 ולפניו עוד 36.5 שנות עבודה. כבר כעת הוא מרוויח סכום העולה בהרבה על השכר הממוצע והעתיד לפניו. היוון מכפלת נכותו בבסיס שכר זה מצדיק פיצוי בסך 728,753 ₪, אך הוא מוכן להסתפק בפיצוי בסך 510,127 ₪ בלבד. הנתבעת מציעה פיצוי גלובלי בסך 40,000 ₪ לכל היותר, בהניחה שאם לא נגרמו לו הפסדים בעבר אין סיבה שייגרמו לו הפסדים משמעותיים בעתיד.

14. כפי שראינו, הצליח התובע לעתים להפיק מעסקו הכנסה חודשית של כ- 16,000 ₪ לפני שנפצע. הוא אדם צעיר ונמרץ ובהחלט סביר שפוטנציאל ההשתכרות הממשי שלו גבוה יותר. לצד זה, חלק מפוטנציאל הכנסה זה אינו נובע כלל מ"כושר עבודה" שנפגע, אלא מהשקעה קודמת בנכס. ברור שאילו שכר התובע אדם שיעשה "בדיוק" את מה שהוא עושה במסעדה, היה משלם לו פחות מסך 16,000 ₪ בחודש. סביר שהמגבלה שנותרה לתובע מגבילה במידה כלשהי את כושר העבודה שלו, חלק מעבודתו היא בוודאי בעלת אופי גופני. החישובים שמציע התובע אינם נראים הולמים את עובדות המקרה. איני סבור שניתן לערוך תחשיב מדוייק שישקף את הפגיעה העתידית בכושר עבודתו של התובע. לצד זה, הפיצוי הגלובלי שהציעה הנתבעת בבירור נמוך מדי. לאור כל זאת מוערך הפסד ההשתכרות הצפוי לתובע בעתיד בשל פציעתו בסך **250,000 ₪**. סכום זה כולל בתוכו גם רכיב פיצוי בגין אובדן זכויות סוציאליות וזכויות פנסיה.

15. התובע מבקשת פיצוי בסך 19,910 ₪. הנתבעת סבורה שהוא זכאי לפיצוי בסך 17,847 ₪ בלבד. [תקנה 2\(א\) לתקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים \(חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון\)](#), תשל"ו-1976 קובעת כיצד בדיוק יש לחשב את נזקו של התובע בראש נזק זה, בשים לב לדרגת הנכות שנקבעה לו, לגילו ולתקופת אשפוזו. לפיכך נפסק לתובע פיצוי בסך **17,798 ₪**.

הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד

16. התובע טוען שנגרמו וייגרמו לו הוצאות רבות. הוא מתבסס על קבלות שנשתמרו בידיו וצורפו למוצגיו וכן, הוא טוען כי יזקק לטיפול רפואה משלימה שאינם בסל הבריאות. סך הכל הוא מעריך את הוצאותיו ב- 25,000 ₪. הנתבעת טוענת כי "הקבלות" שהתובע צירף בת/14 אינן אלא קבלה אחת ויחידה על סך 127 ₪. הקבלה אמנם מעידה על רכישה כלשהי ברשת פארם מוכרת אך לא ברור מה נרכש בהיעדר פירוט.

אף שקופ"ח היא החייבת לשאת כיום בהוצאות ריפוי של מי שנפצע בתאונות דרכים, סביר שהוא נשא בפועל בסכומים קטנים שונים העשויים להצטבר לסכום משמעותי. עיון בת/14 מלמד שאכן נמצאת שם רק קבלה אחת. סביר שהיו לתובע הוצאות רפואיות נוספות, אך שיעורן לא ידוע. ייתכן שבעתיד יזדקק לניתוח – אך לכאורה הוא ימומן ע"י קופ"ח, ככל שאר ההוצאות הרפואיות של מי התובע. לא נותר אלא להעריך את הוצאות התובע, על דרך האומדן, בסך **3,000 ₪** לעבר ולעתיד.

סיעוד ועזרת צד ג' לעבר ולעתיד

17. התובע טוען כי תחילה היה מרותק למיטתו עם רגל מורמת ומגובסת. לאחר מכן, הוא התנייד עם קביים. אביו ובת זוגו סייעו לו בפעולות היום יום. בת זוגו בישלה לו, ניקתה את הבית ואף סייעה לו ברחצה כשאסור היה לו להרטיב את הרגל המגובסת. כשהתובע היה צריך לצאת לטיפולים, אביו סחב אותו במדרגות. בנוסף, בת זוגו ואביו של התובע החליפו אותו לסירוגין בניהול העסק. בת זוגו ואביו נחקרו מעל לדוכן העדים ועדותם תאמה את זו של התובע.

הנתבעת טוענת שהמהלך הרפואי של התובע היה קצר יחסית. חודש לאחר הפציעה הורד הגבס והוחלף ב-aircast. במאי 2013 הוא עבר טיפולי פיזיותרפיה ובאוגוסט 2013 הוא סיים את הטיפול. בסיכום הטיפול נרשם "טווחים מלאים עוד 4 טיפולים יספיקו". אין ספק שהתובע חזר לאיתנו מהר ולא נזקק לעזרת אחר אינטנסיבית כטענתו. לגבי התקופה שבה אולי הוא נזקק למעט עזרה טוענת הנתבעת כי היא ניתנה בהיקף שאינו מזכה בפיצוי.

אביו של התובע ואשתו העידו על העזרה שסיפקו לו במהלך החלמתו. עזרה זו חרגה מהמקובל במסגרת חיי משפחה, שכן היא כללה גם תמיכה בפעילותו העסקית וניסיונות לספק לו "תחליף" בעסק. על דרך האומדן מוערכים הפסדי התובע בראש נזק זה ב- **10,000 ₪**.

הוצאות נסיעה, ניידות וחנייה לעבר ולעתיד

18. התובע טוען כי הוא נאלץ להוציא סכום כסף גדול על נסיעות במוניות אלא שהקבלות שהשתמרו בידיו הם רק קצה הקרחון. את עיקר הנסיעות הוא ביצע ברכב פרטי כשהוסע על ידי אביו או אז, נגרמו לו גם הוצאות בשל הצורך בחניה. הוא צירף למוצגיו את צילומי הקבלות של הנסיעה במוניות (ת/13). הוא מעריך את ההוצאות שנגרמו לו ושייגרמו לו בעתיד בסך 25,000 ₪. הנתבעת טוענת שאת עיקר הנסיעות שלו במונית הוא עשה לעבודה וממילא חלק ניכר מהקבלות שצורפו לראיות התובע כפולות. הנתבעת טוענת שאין לפצות את התובע בסכום העולה על 1,500 ₪. גם הפעם ניתן רק להעריך את הפיצוי, שחלקו בא להיטיב הוצאות נסיעה ברכב פרטי שאינן מתועדות. בנסיבות הענין נפסק לתובע פיצוי בסך 7,000 ₪.

סיכום

19. לתובע נגרמה נכות בשיעור 10%. הוא אדם צעיר שלפניו שנות פעילות רבות ופוטנציאל השתכרות ניכר. התביעה מתקבלת. הנתבעת תשלם לתובע 337,798 ₪, בצירוף שכ"ט עו"ד בסך 51,379 ₪, והוצאות משפט בסך 2000 ₪. כמו כן תשיב הנתבעת לתובע את אגרת המשפט ששילם.

ניתן היום, כ"ט סיוון תשע"ו, 05 יולי 2016, בהעדר הצדדים.